

งบประมาณประกอบอาคาร

	PERCENTAGE OF CONSTRUCTION COST	MILLION BAHT
เครื่องสุขภัณฑ์	2.7	3.64
ระบบสุขาภิบาล	2.3	3.10
ระบบประปา	3.6	4.86
ระบบปรับอากาศ	7.6	10.26
ระบบไฟฟ้า	7.2	9.72
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น สระว่ายน้ำ, สนามเทนนิส	8.6	11.61
รวม		<u>43.19</u>
รวมค่าก่อสร้างทั้งหมด		134.95
ค่าธรรมเนียมในการออกแบบและควบคุมงาน		
ประมาณ 3% ของค่าก่อสร้างอาคาร (ค่าออกแบบคุมงาน)		4.05
ประมาณ 2% ของค่าก่อสร้างอาคาร (ค่าที่ปรึกษา)		<u>2.7</u>
รวม		<u>6.75</u>
ค่าใช้จ่ายก่อนดำเนินการขอกู้เงินหมุนเวียน (ประมาณ 10% ของค่าก่อสร้าง)		13.5
<u>สรุปรวมงบประมาณในการลงทุนของโครงการ</u>		
1. ค่าที่ดิน 10 ไร่ รวมปรับที่ดิน		25.20
2. ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง		134.95
3. ค่าธรรมเนียมในการออกแบบและคุมงาน		6.75
4. ค่าเครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องจักร แอร์		75
5. ค่าเฟอร์นิเจอร์ตกแต่ง		30
6. ค่าเงินหมุนเวียน		16.50
7. ค่าใช้จ่ายก่อนดำเนินการขอกู้เงินหมุนเวียน		<u>4.50</u>
รวม		292.9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ นี้เป็นลิขสิทธิ์ของสถาบันวิจัยและพัฒนา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การศึกษาเรื่องแหล่งเงินทุนและโครงสร้างของงบประมาณ

ก. แหล่งเงินทุนสำหรับการจัดทำโครงการโรงแรมประเทศไทย โดยทั่วไปจะประกอบด้วยเงินทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว (EQUITY) ส่วนแหล่งกับเงินกู้ (LOAN) อีกส่วนแหล่ง ซึ่งแหล่งของเงินกู้ส่วนใหญ่จะมาจากสถาบันการเงินและธนาคาร ซึ่งจะต้องเสียดอกเบี้ยร้อยละ 14 ในปัจจุบันนี้ และในกรณีที่ผู้ลงทุนไม่มีหลักทรัพย์ในประเทศ จะต้องตามผู้ค้ำประกันจากต่างประเทศ ซึ่งผู้ลงทุนจะต้องค้ำประกันประมาณร้อยละ 1 - 1.5 ของวงเงินที่ค้ำประกันเป็นรายปีใหญ่ค้ำประกัน จนกว่าจะต้องจ่ายเงินกู้จากสถาบันการเงินภายในประเทศหมด

ข. สำหรับสัดส่วนหรือโครงสร้างของงบประมาณนั้น ตามเงื่อนไขของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้กำหนดไว้ว่า "จะต้องมีอัตราส่วนระหว่างเงินกู้ต่อทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่สูงกว่า 60/40 สัดส่วนของเงินทุนในโครงการจึงมีดังนี้

สำหรับเงินกู้ (LOAN) จำนวนนี้ใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน ในการก่อสร้าง โดยมากมักเป็นเงินกู้แบบ LONG TERM LOAN ที่กู้จากสถาบันการเงินทั้งในและนอกประเทศลักษณะเงินกู้เป็นงวด ๆ ในระหว่างดำเนินการก่อสร้าง ตามการคาดการณ์ในทางการเงิน ส่วนการใช้เงินคืนส่วนใหญ่จะใช้คืนภายใน 5 - 7 ปี ซึ่งเป็นระยะเวลาพอ ๆ กับการไถ่สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

การกู้แบบ LONG TERM LOAN ที่ส่วนใหญ่สถาบันการเงินจะยินยอมไม่คิดดอกเบี้ยในช่วงเวลาหนึ่งปีแรก สำหรับโครงการนี้ถือว่า สถาบันการเงินจะยินยอมไม่คิดดอกเบี้ย 1 ปี หลังจากเปิดดำเนินการแล้ว

3. การประมาณการผลตอบแทนโครงการ

ผลตอบแทนของโครงการต่อผู้ลงทุน ควรจะมีอัตราสูงพอที่จะทำให้ผู้สนับสนุนทั่วธุรกิจประเภทนี้ ดังนั้นจึงควรไม่ต่ำกว่าผลตอบแทนจากธุรกิจประเภทอื่น ๆ หรือดอกเบี้ยเงินฝาก (ประมาณ 20%) จากการศึกษาการดำเนินงานของกิจการโรงแรมในประเทศไทย แบ่งประเภทที่มาของรายได้ออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. รายได้จากการขายห้องพัก ROOM SALE เป็นรายได้หลักของโรงแรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่หักภาษีหักที่จ่ายแล้ว ให้มีขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. รายได้จากค้ำอาหารและเครื่องกิม (MINOR OPERATE DEPT. INCOME)
จากรายได้สุทธิหักภาษีแล้ว

3. รายได้จากหน่วยงานย่อย ๆ ต่าง ๆ (MINOR OPERATE DEPT. INCOME)

4. รายได้จากเช่าร้านค้า ห้องประชุม อื่นๆ
(SUBRENTALS AND OTHER INCOMES)

จากการศึกษาสัดส่วนรายรับของโรงแรมชั้นหนึ่งพบว่าเปอร์เซ็นต์ของราย
ได้จากการขายที่พัก และรายได้จากการขายอาหารและเครื่องกิมมีความสำคัญพอ ๆ กัน
ดังนี้

1. ROOM SALES	48%
2. FOOD & BEVERAGE SALES	45%
3. MINOR OPERATE DEPT. INCOME	5%
4. SUBRENTAL & OTHER INCOME	2%
TOTAL	100%

นอกจากนี้แนวโน้มของอัตราค่าที่พัก ค้ำอาหารและเครื่องกิมมีแนวโน้มเพิ่ม
สูงขึ้นทุกปี ความสภาวะเศรษฐกิจและปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการประมาณการรายได้ของโครงการวิทยานิพนธ์นี้ อาศัยส่วนทาง
รายได้ดังกล่าวเป็นแนวโน้มในการประมาณรายได้ของโครงการ

อัตราพักเฉลี่ยและอัตราค่าห้องพัก

กำหนดให้อัตราพักเฉลี่ยของปีแรกเป็น 60% เป็นเกณฑ์ค่าที่ต่ำที่สุดที่ควรลดลง
ทุนต่อจากนั้นอัตราเข้าพักจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามการคาดคะเนดังต่อไปนี้

ปี	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541
อัตราพักเฉลี่ย	60						
(%)	60	70	75	80	80	80	80

สำหรับอัตราค่าห้องพักถือว่าโรงแรมใช้เวลาก่อสร้างและพร้อมที่จะเปิด
ดำเนินการภายใน 3 ปี เริ่มบริการปี 2535 และปรับค่าราคาห้องพักในอัตราร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

สำหรับค่าใช้จ่ายในกิจการโรงแรมทั่วไปในประเทศไทย แบ่งได้ดังนี้คือ

1. เงินเดือนและค่าสวัสดิการ ได้แก่อาหารที่อยู่พนักงาน
2. ค่าใช้จ่ายทำการอื่น ๆ ค่าโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ค่าโทรศัพท์ โทรเลข ของใช้สำนักงาน ค่าบำรุงรักษา ค่าทำความสะอาด ค่าแก๊ส ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง
3. ค่าประกันภัย
4. ต้นทุนค่าอาหารและเครื่องดื่ม
5. ต้นทุนสินค้าเบ็ดเตล็ดที่ซื้อมาขาย
6. ค่าภาษีต่าง ๆ เช่น ภาษีที่ดิน ภาษีโรงเรือน ภาษีการค้า ภาษีเงินได้
7. ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ธนาคาร
8. ค่าเสื่อมราคา

ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังกล่าวบางอย่างก็มีลักษณะคงที่ไม่ว่าจะมีแขกมาพักมากน้อยเพียงใด แต่บางอย่างก็ขึ้นอยู่กับจำนวนแขกที่มาพัก เช่น ภาษีการค้า และต้นทุนค่าอาหาร เครื่องดื่ม เป็นต้น ดังนั้นจึงพอจำแนกออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายคงที่ (FIXED EXPENSES)
2. ค่าใช้จ่ายแปรผัน (VARIABLE EXPENSES)

ค่าใช้จ่ายคงที่ (FIXED EXPENSES)

1. ค่าเงินเดือนและสวัสดิการของพนักงานทั้งหมด	ล้านบาท
- ระดับที่ไม่ได้ใช้เทคนิค 150 คน ๆ ละ 30,000 บาท/ปี	4.5
- ระดับที่ใช้เทคนิคระดับกลาง 32 คน ๆ ละ 42,000 บาท/ปี	1.3
- ระดับเหนือกว่าระดับเทคนิค 12 คน ๆ ละ 70,000 บาท/ปี	0.84
- ระดับบริหาร 6 คน ๆ ละ 120,000 บาท/ปี	0.72
รวมค่าใช้จ่ายเงินเดือนตลอดปี	7.36

2. ราชจ่ายค่าประกันภัย 0.1% ของค่าก่อสร้าง

3. ค่าภาษีที่ดิน 0.05% ของค่าก่อสร้าง

4. ค่าภาษีโรงเรือน 0.05% ของค่าก่อสร้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ไม่ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกครั้งค่าภาษีเงินได้นิติบุคคล 35% ของกำไรสุทธิเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ถึง
นั้นจึงได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 7 ปี โดยปีต่อไปจะติดภาษีเงินได้นิติ
บุคคลในอัตราร้อยละ 35 ของรายได้ที่หักจ่ายทั้งหมด)

ค่าใช้จ่ายแปรผัน (VARIABLE EXPENSES)

1. ต้นทุนค่าอาหารและเครื่องดื่ม (หักภาษีรายได้แล้ว) 40% ของรายได้จาก
ค่าอาหารและเครื่องดื่ม หรือ 16.4% ของรายได้
2. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่าโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ค่าโทรเลข โทรศัพท์
ค่าใช้จ่ายสำนักงาน ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าบำรุงรักษาปรับปรุงห้องพัก เป็นต้น คิดเป็น

- ค่าโฆษณาประชาสัมพันธ์	4.7% ของรายได้
- ค่าใช้จ่ายในสำนักงาน	6.5% ของรายได้
- ค่าบำรุงรักษาและปรับปรุง	6.5% ของรายได้
- ค่าน้ำค่าไฟฟ้า	8.4% ของรายได้
- ค่าใช้จ่ายในแผนกอื่น ๆ	10.0% ของรายได้

โดยปกติแล้วจากสถิติที่มีการสำรวจไว้เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ
โรงแรมภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะมีค่าใช้จ่ายประมาณ 60-70% ของรายได้ของโรงแรม

สำหรับค่าเสื่อมราคาโดยปกติแล้วในการวิเคราะห์ข้อมูลในการลงทุนจะใช้
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการในรูปทางเงินสลแทนที่จะใช้ผลประโยชน์ในรูปของ
กำไร ตามบัญชีทั้งนี้เพราะเงินสลเป็นศูนย์กลางของการตัดสินใจในการลงทุนของธุรกิจทุก
ประเภท การลงทุนโดยเงินสลในปัจจุบันมุ่งหวังที่จะได้เงินสลที่มากกว่าในอนาคต เงินสล
เท่านั้นที่ธุรกิจใช้ในการลงทุน หรือจ่ายปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้น ดังนั้นเงินสลจึงมีความสำคัญใน
การตัดสินใจลงทุนมิใช่กำไรตามบัญชี เมื่อเป็นดังนี้ค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าใช้จ่ายในเรื่องค่า
เสื่อมราคาจึงต้องนำมาบวกไว้ในส่วนรายรับเมื่อจะประมาณการกระแสเงินสดของโครงการ
เพื่อจะหักล้างกับค่าเสื่อมราคาที่เกิดขึ้นในส่วนรายจ่าย เพราะค่าเสื่อมราคานั้นเป็นค่า
ใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงิน ซึ่งตามความจริงกิจการไม่มีการจ่ายเงินค่าเสื่อมราคาออกไป และ
ไม่มีข้อผูกพันที่จะต้องจ่ายเป็นแต่เพียงการตัดจ่ายทางบัญชีเท่านั้น เพื่อให้กำไรทางบัญชี

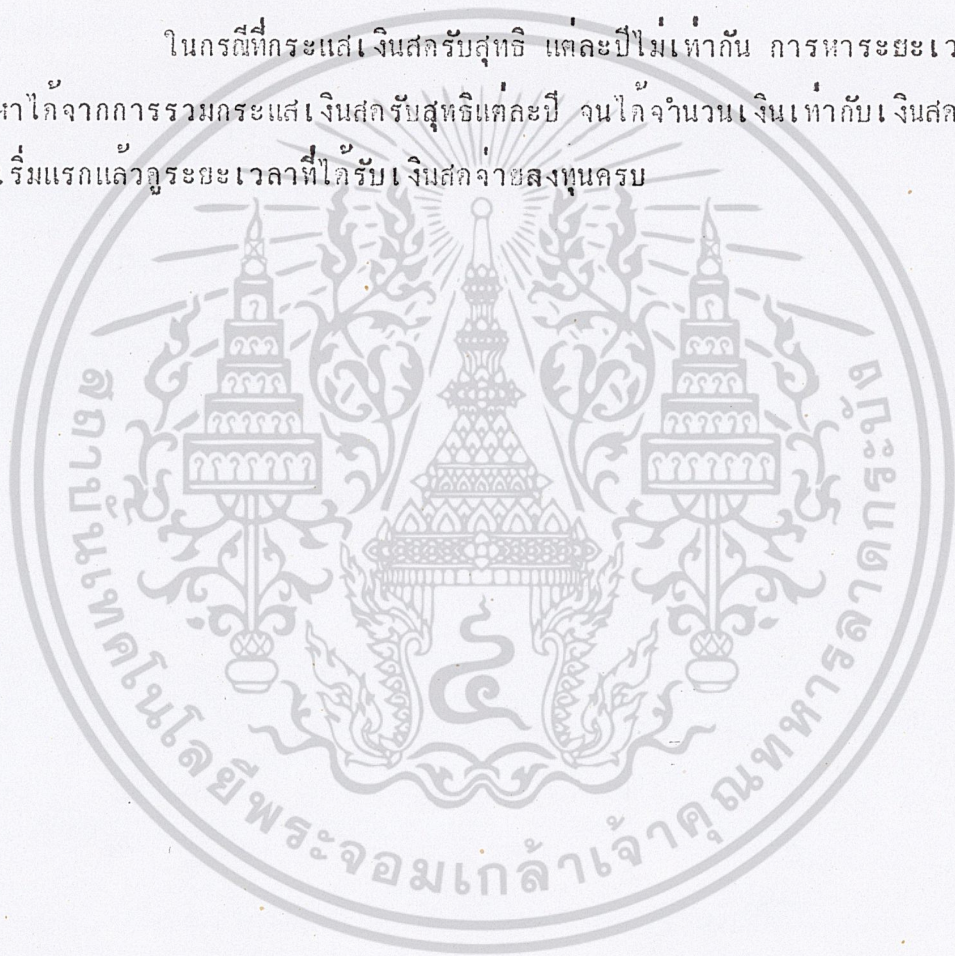
เอกสารนี้ ถ้าหากว่าความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการเสียภาษี เท่านั้น ญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้น การประมาณกำไร ขาดทุนของโครงการวิทยานิพนธ์นี้จะไม่คิดค่าเสื่อมราคาลงไปด้วย เพื่อให้ได้ตัวเลข กำไร-ขาดทุน ที่เป็นตัวเลขเงินสลจริง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจลงทุน การหารายละเอียดระยะเวลาคืนทุนและอัตราผลตอบแทนการลงทุน

การหาระยะเวลาคืนทุน

ในกรณีที่กระแสเงินสดรับสุทธิ แต่ละปีไม่เท่ากัน การหาระยะเวลาคืนทุน หาได้จากกรรวมกระแสเงินสดรับสุทธิแต่ละปี จนได้จำนวนเงินเท่ากับเงินสลจ่ายลงทุน เริ่มแรกแล้วดูระยะเวลาที่ได้รับเงินสลจ่ายลงทุนครบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลก้นดังกม

3.3.1 สภาพสังคมระดับประเทศ

ประเทศไทยแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 74 จังหวัดมีประชากรในปี พ.ศ. 2530 ประมาณเกือบ 60 ล้านคน ประชากรส่วนใหญ่กระจายตัวอยู่ตามเมืองหลักของภาคต่าง ๆ เช่น ขอนแก่น นครราชสีมา เชียงใหม่ สงขลา และกรุงเทพฯ จังหวัดที่มีประชากรมากที่สุดคือ กรุงเทพมหานคร ลักษณะของครอบครัวของคนไทยส่วนมากจะเป็นแบบครอบครัวใหญ่ สำหรับทางด้านการบริการสังคม เช่น การศึกษา การสาธารณสุข มีอยู่ทุกจังหวัด โดยเฉพาะตามเมืองหลักต่าง ๆ

3.3.2 สภาพสังคมระดับภาค

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2530 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 17 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย อุดรธานี ยโสธร และมุกดาหาร และแบ่งการปกครองออกเป็น 2 ส่วน คือ การปกครองส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย 17 จังหวัด 206 อำเภอ 38 กิ่งอำเภอ 2,292 ตำบล และ 25,097 หมู่บ้าน และการปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งการปกครองออกเป็น เทศบาลเมือง 17 แห่ง เทศบาลตำบล 9 แห่ง และสุขาภิบาล 236 แห่ง

จากข้อมูลในรายงานสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2523 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีประชากรรวมทั้งสิ้น 15,698,878 คน เป็นชาย 7,855,740 คน และหญิง 7,843,138 คน แต่อย่างไรก็ตาม จากสถิติของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในปี พ.ศ. 2530 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีประชากรรวมทั้งสิ้น 18,884,192 คน คิดเป็นร้อยละ 35.05 ของประชากรทั้งประเทศ เป็น ชาย 9,480,002 คน และหญิง 9,404,190 จำนวนผู้ชายคิดเป็นร้อยละ 50.20 ของประชากรทั้งหมด จังหวัดที่มีประชากรมากที่สุดคือ จังหวัดนครราชสีมา รองลงมาได้แก่ จังหวัดอุดรธานี อุดรธานี ขอนแก่น บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ และร้อยเอ็ด ตามลำดับ และจังหวัดที่มีประชากรน้อยที่สุดได้แก่ จังหวัดมุกดาหาร ลักษณะการตั้งถิ่นฐานของประชากรจะรวมตัวหนาแน่นในดุ่มแม่น้ำมูลและแม่น้ำชี บริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

และรอยต่อระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางกับตอนล่าง ความหนาแน่นเฉลี่ยของเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกหนึ่ง "ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" คู่มือรายงานสถิติภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตาราง 6 แสดงจำนวนประชากรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ 2530

ภาค/จังหวัด	จำนวนประชากร		
	ชาย	หญิง	รวม
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	9,480,002	9,404,190	18,884,192
1. กาฬสินธุ์	424,018	425,511	849,529
2. ขอนแก่น	826,182	812,078	1,638,260
3. ชัยภูมิ	493,919	490,977	984,896
4. นครพนม	302,730	303,791	606,521
5. นครราชสีมา	1,156,547	1,141,477	2,298,024
6. บุรีรัมย์	695,694	686,757	1,382,451
7. มหาสารคาม	436,550	429,969	866,519
8. รอยเอ็ด	591,300	592,770	1,184,070
9. เลย	270,519	258,352	528,871
10. ศรีสะเกษ	632,804	628,890	1,261,694
11. สกลนคร	463,440	459,744	923,184
12. สุรินทร์	624,088	613,682	1,237,770
13. หนองคาย	396,774	391,586	788,360
14. อุรธานี	870,080	870,570	1,740,650
15. อุบลราชธานี	908,273	902,573	1,810,846
16. ยโสธร	250,728	254,212	504,940
17. มุกดาหาร	136,356	141,251	277,607

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประชากรประมาณ 111.84 คนต่อตารางกิโลเมตร จังหวัดมหาสารคาม เป็นจังหวัดที่มีประชากรหนาแน่นที่สุดประมาณ 163.75 คนต่อตารางกิโลเมตร รองลงมาได้แก่ จังหวัดสุรินทร์ ขอนแก่น ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด บุรีรัมย์ กาฬสินธุ์และยโสธร ตามลำดับ และจังหวัดเลย มีความหนาแน่นของประชากรน้อยที่สุดเพียง 46.29 คนต่อตารางกิโลเมตร การเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมามีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นประมาณ 16.27 คน ต่อจำนวนประชากร 1,000 คน

3.3.3 สภาพสังคมระดับจังหวัด

ประชากร

จากหลักฐานทางทะเบียนราษฎร ตามประกาศสำนักงานกลางทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง เมื่อเดือนธันวาคม 2530 จังหวัดขอนแก่นมีประชากรรวมทั้งสิ้น 1,638,260 คน แยกเป็นชาย 826,186 คน และเป็นหญิง 812,182 คน เป็นอันดับ 5 ของประเทศ และอันดับ 4 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองจากนครราชสีมา อุบลราชธานี และอุดรธานี ตามลำดับ เฉลี่ยความหนาแน่นของประชากรหัวพันจังหวัด 151 คน ต่อ 1 ตารางกิโลเมตร

การปกครอง

จังหวัดขอนแก่นแบ่งการปกครองเป็นราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ดังนี้

- ราชการบริหารส่วนกลาง มีหน่วยงานในสังกัด กระทรวง ทบวง กรม และรัฐวิสาหกิจที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ จำนวน 200 หน่วย

- ราชการบริหารส่วนภูมิภาค มีส่วนราชการประจำจังหวัด จำนวน 25 หน่วย แบ่ง เขตการปกครองออกเป็น 17 อำเภอ 3 กิ่งอำเภอ 178 ตำบล 1,806 หมู่บ้าน แยก รายละเอียดดังตารางที่ 3.3.2-1

- ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย
 1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง
 2. เทศบาล 4 แห่ง คือ

1. "บรรยายสรุปจังหวัดขอนแก่น" สำนักงานจังหวัดขอนแก่น ตุลาคม 2531 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทศบาลเมืองขอนแก่น
 เทศบาลตำบลเมืองพล
 เทศบาลตำบลบ้านไผ่
 เทศบาลตำบลชุมแพ
 3. สุขาภิบาล 18 แห่ง

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนประชากรจากการทะเบียน พ.ศ. 2531

จังหวัด	ประชากร			ประชากร ต่อ 1 ตร. กม.	อัตราเพิ่ม 2529-2530
	รวม	ชาย	หญิง		
หัวราชอาณาจักร	54,465,056	27,352,075	27,112,981	106	1.7
กทม.	5,670,692	2,849,269	2,821,423	3,623	2.5
นครราชสีมา	2,314,749	1,163,418	1,151,331	113	1.4
อุดรธานี	1,837,930	921,856	916,074	97	1.9
อุบลราชธานี	1,754,425	876,450	877,975	113	1.7
ขอนแก่น	1,644,386	828,624	815,762	151	1.3
บุรีรัมย์	1,392,747	699,848	692,899	135	3.7

ที่มา : กองการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง ๘ แสดงการแบ่ง เขตการปกครอง จังหวัดขอนแก่น

ลำดับ	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	ระยะทาง จากจังหวัด (ก.ม.)
1	อ. เมืองขอนแก่น	18	187	—
2	อ.บ้านไผ่	18	164	44
3	อ.ชุมแพ	10	108	82
4	อ.พล	12	107	74
5	อ.น้ำพอง	12	141	41
6	อ.ภูเวียง	16	154	66
7	อ.หนองเรือ	10	115	45
8	อ.สีชมพู	6	67	114
9	อ.อบลรัตน์	6	57	54
10	อ.มัญจาคีรี	12	135	58
11	อ.ชนบท	7	70	56
12	อ.แวงน้อย	6	58	96
13	อ.หนองสองห้อง	9	116	96
14	อ.บ้านฝาง	7	63	20
15	อ.กระนวน	9	90	66
16	อ.เขาสวนกวาง	4	46	54
17	อ.ระยั้ง	5	34	34
18	กิ่ง อ.เปือยน้อย	4	28	79
19	กิ่ง อ.แวงใหญ่	4	41	72
20	กิ่ง อ.ภูพาน	3	25	120
	รวม	178	1,806	๕

ที่มา ที่ทำการปกครองจังหวัดขอนแก่น
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.4 สภาพสังคมระดับชุมชน¹

การกระจายตัวของประชากรในปัจจุบัน จากสถิติข้อมูลของงานทะเบียนราษฎรเทศบาลเมืองขอนแก่น ในปี พ.ศ. 2530 ในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น มีประชากรรวมทั้งสิ้น 129,806 คน มีจำนวนครอบครัวทั้งสิ้น 17,580 ครัวเรือน ความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ย 2,822 คนต่อตารางกิโลเมตร โดยมีบริเวณที่ประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นได้แก่ บริเวณย่านพาณิชย์รอบสถานีขนส่งจังหวัดขอนแก่น บริเวณที่ตั้งถนนศรีจันทร์ หน้าเมือง กลางเมือง ซึ่งเป็นบริเวณใจกลางเมืองของเมืองขอนแก่น ชุมชนบ้านศรีฐาน สามเหลี่ยม เมืองเก่า เป็นต้น

ส่วนบริเวณที่มีความหนาแน่นของประชากรมากลักษณะเป็นชุมชนแออัดในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่นมีอยู่ 3 แห่ง ได้แก่ ชุมชนริมทางรถไฟ ถนนเพชารักษ์ ชุมชนหลังนามมา ชุมชนเมืองเก่า

ชุมชนแออัดที่ตั้งอยู่ในบริเวณ 2 แห่งของทางรถไฟ เริ่มตั้งแต่ชุมชนประชาสโมสรไปจนถึงถนนหลังศูนย์ราชการ มีประชากรประมาณ 2,000 คน และมีจำนวนครอบครัวประมาณ 300 หลังคาเรือน ถือได้ว่าเป็นชุมชนใหญ่ชุมชนหนึ่ง ซึ่งจำนวนคนที่อาศัยอยู่อย่างแออัดจะทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นภายในชุมชน ได้แก่ ปัญหาการสุขาภิบาล การศึกษา ปัญหาการประกอบอาชีพ สุขภาพอนามัย ฯลฯ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ก็จะส่งผลกระทบต่อภายนอกชุมชนหรือบริเวณที่ใกล้เคียงด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้เฉพาะเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

1 "รายงานเทศบาลเมืองขอนแก่น" เทศบาลเมืองขอนแก่น กระทรวงมหาดไทย

3.3.5 การบริหารทางสังคม

3.3.5.1 บ้านการศึกษา¹

จังหวัดขอนแก่น มีการจัดการบ้านการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล จนถึงระดับอุดมศึกษารวมทั้งสถาบันการศึกษาในความรับผิดชอบของ ทบวงมหาวิทยาลัย คือมหาวิทยาลัยขอนแก่น นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานที่ให้บริการการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เช่น สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในสังกัดกรมแรงงานกระทรวงมหาดไทยและศูนย์ฝึกอาชีพในสังกัดกรมอาชีวศึกษา จากข้อมูลของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ปรากฏว่ามีสถาบันการศึกษาภายในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น แยกเป็นสังกัดท้องถิ่น

ข้อมูลแสดงจำนวนโรงเรียนต่าง ๆ แยกเป็นสังกัดในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.)	
- ระดับอนุบาล 1-2	14 โรงเรียน
- ระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษาตอนต้น	12 โรงเรียน
- ระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษาตอนปลาย	5 โรงเรียน
- ระดับอาชีวศึกษา	13 โรงเรียน
โรงเรียนในสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน (การศึกษาผู้ใหญ่)	
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.)	
(เล็กเล็ก - ประถมศึกษา)	2 โรงเรียน
โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา	10 โรงเรียน
โรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย	2 โรงเรียน
วิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา	2 โรงเรียน
วิทยาเขตสังกัดกรมเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา	1 โรงเรียน
วิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	1 โรงเรียน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ สังกัดกรมการศาสนา	4 โรงเรียน
โรงเรียนหลักสูตรตนเองสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ	10 โรงเรียน
โรงเรียนศูนย์ศาสนาวินาศาญ	2 โรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์ไว้ใช้เพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้ไปเผยแพร่โดยไม่ขออนุญาต
ไม่ว่าการใด ๆ ทั้งสิ้น ลึกทั้งห้าให้ตัดแม่ลงไป และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

¹ "สมุดรายงานเทศบาลขอนแก่น" เทศบาลขอนแก่น กระทรวงมหาดไทย

โรงเรียนสังกัดเทศบาล

11 โรงเรียน

ที่มา...สำนักงานศึกษาธิการอำเภอเมืองขอนแก่น

3.3.5.2 บ้านสาธารณสุข¹

การบริการสาธารณสุข ในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่นมีสถานบริการ
ด้านสุขภาพอนามัยเป็นจำนวนมาก และสามารถให้บริการทั่วทั้งพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ซึ่งสามารถแยกออกได้ดังนี้

หน่วยงานสาธารณสุขส่วนกลางที่ตั้งในจังหวัดขอนแก่น

1. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น
2. โรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น
3. ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 4 ขอนแก่น
4. ศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อมเขต 4 ขอนแก่น
5. ศูนย์อนามัยโรงเรียนเขต 4 ขอนแก่น
6. ศูนย์ทันตสาธารณสุขเขต 4 ขอนแก่น
7. ศูนย์โภชนาการเขต 4 ขอนแก่น
8. ศูนย์โรคเรื้อรังเขต 6 ขอนแก่น
9. ศูนย์มาลาเรียเขต 3 ขอนแก่น
10. ศูนย์วัณโรคเขต 6 ขอนแก่น
11. ศูนย์กามโรคเขต 6 ขอนแก่น
12. ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อทั่วไปเขต 6 ขอนแก่น
13. ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์เขต 4 ขอนแก่น
14. ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐาน (ศสม.)
15. ศูนย์ช่างบำรุงที่ 2 ขอนแก่น
16. ศูนย์ช่างบำรุงเขต 6 ขอนแก่น
17. ศูนย์ประปาชนบทเขต 3 ขอนแก่น
18. โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ¹ "สมุดรายงานเทศบาลขอนแก่น" เทศบาลขอนแก่น กระทรวงมหาดไทย

หน่วยงานของกระทรวงอื่นที่ให้บริการด้านสุขภาพอนามัย

1. โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. โรงพยาบาลค่ายศรีพัชรินทร จังหวัดทหารบกขอนแก่น

สถานบริการเอกชนและอื่น ๆ

1. โรงพยาบาลเอกชน	6	แห่ง
2. คลินิกเวชกรรม	78	แห่ง
3. คลินิกแผนโบราณ	1	แห่ง
4. คลินิกทันตกรรมชั้น 1	19	แห่ง
5. คลินิกทันตกรรมชั้น 2	2	แห่ง
6. ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	32	แห่ง
7. ร้านขายยาบรรจุเสร็จสำหรับสัตว์	2	แห่ง
8. ร้านขายยาบรรจุเสร็จ	26	แห่ง
9. ร้านขายยาแผนโบราณ	39	แห่ง
3.3.6 แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น		

จากการจัดประเภททรัพยากรการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวที่ทำการศึกษา
ในจังหวัดขอนแก่น สามารถแสดงทรัพยากรการท่องเที่ยว ได้ดังนี้

1. วัดพระธาตุขามแก่น
2. เมืองชัยวาน
3. วัดพระพุทธรูปาภุพานคำ
4. วัดอุ้มคงศาคีรีเขต
5. เขื่อนอุบลรัตน์
6. บึงแก่นนคร
7. ที่ทำการชลประทานหนองหวาย
8. อ่าวเกซอนบพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้วัดพระธาตุขามแก่น (โบราณสถานและศาสนสถาน) ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ตั้ง ตำบลบ้านขาม อำเภอเมือง

การคมนาคมและสภาพเส้นทาง

จากจังหวัดขอนแก่นไปตามทางหลวงหมายเลข 209 (ขอนแก่น-กาฬสินธุ์) 12 กิโลเมตร ซึ่งเป็นถนนราดยาง มีบางช่วงชำรุดและซ่อมแซมอยู่เป็นระยะ ๆ เลี้ยวซ้ายแยกเข้าสู่ถนนลูกรัง ซึ่งผิวถนนอีกแน่นและเรียบมุ่งสู่อำเภอกระนวน เป็นถนนที่อยู่ในความรับผิดชอบของ รพช. เป็นระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตร แล้วแยกซ้ายมือเข้าสู่ถนนลูกรังสาย 2183 ซึ่งมุ่งสู่อำเภอเมือง ถนนช่วงนี้ขรุขระมาก กรมทางหลวงเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ ถนนสายนี้ ประมาณ 8 กิโลเมตรก็ถึงสถานที่ ระยะเวลาเวลาเดินทางรวมจากตัวจังหวัดขอนแก่นถึงวัดประมาณ 1 ชั่วโมง มีบริการรถสองแถวประจำทางที่วิ่งไปยังอำเภอเมือง วังรับ-ส่งผู้โดยสารผ่านทุก ๆ ครึ่งชั่วโมง

ลักษณะและความสำคัญ

ลักษณะเด่น

- เป็นสถานที่ที่ชาวภาคอีสานถือเป็นจุดยึดเหนี่ยวทางใจ และเป็นปูชนียสถานศักดิ์สิทธิ์อีกแห่งหนึ่ง
- เจดีย์ของพระธาตุขามแก่นนี้มีรูปทรงแบบเดียวกับพระธาตุพนม ภายในเจดีย์บรรจุพระธาตุและคำพรรณนาพระคุณของพระพุทธเจ้า 9 บทที่เรียกว่า บวรหลุม รอบ ๆ องค์พระธาตุล้อมรอบด้วยกำแพงอิฐเผาก่อเป็นแบบเก่า ซึ่งตัวกำแพงสูงประมาณ 60 เซนติเมตร มีใบเสมาตั้งอยู่บนกำแพงทุก ๆ ช่วง 2 เมตร
- หางานที่ศิลาโตขององค์พระธาตุเป็นหอรระผึ้ง (หอกกลาง) อันเป็นมรดกดั้งเดิมของวัดแบบอีสาน และใต้หอรระผึ้งจะขุดไปง่าแก่ชุกจากซุงทั้งต้นนำซ่มมาก โดยเฉพาะผู้รักในศิลปวัฒนธรรม
- ในวัดมีวิหารเก่าแก่มีลวดลายเป็นไม้แกะสลักสวยงามมาก ส่วนบริเวณโดยรอบวัดก็ร่มรื่นและเงียบสงบ

2. เมืองชัยวาน (โบราณสถานและศาสนสถาน)

ที่ตั้ง หมู่บ้านโพธิ์ชัย อำเภอเมืองจัตวี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การคมนาคมและสภาพเส้นทาง

จากจังหวัดขอนแก่นไปตามทางหลวงหมายเลข 2 (ขอนแก่น-นครราชสีมา) ประมาณ 44 กิโลเมตร เลี้ยวขวาแยกเข้าทางหลวงหมายเลข 2057 ซึ่งมุ่งสู่อำเภอมีชัยวาทีบุรี บรรจบกับทางหลวงหมายเลข 2149 เป็นระยะทาง 23 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายไปตามถนนที่มุ่งไปจังหวัดชัยภูมิอีกประมาณ 16 กิโลเมตร และเลี้ยวเข้าทางแยกซ้ายมือตรงหลักกิโลเมตรที่ 16.5 ไปตามถนนลูกรังขรุขระเป็นหลุมบ่อ มีโรงเรียนบ้านโพธิ์ศึกษาตั้งอยู่ปากทางแยก เดินทางไปตามถนนลูกรังนี้่อีกประมาณ 5 กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาในการเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง จากทางปากทางหลวงหมายเลข 2057 จนถึงสถานที่ หรืออาจจะใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 2149 (ขอนแก่น-ชัยภูมิ) ประมาณ 76 กิโลเมตร แล้วแยกซ้ายตรงหลักกิโลเมตรที่ 16.5 เข้าถนนลูกรังสู่วัดไล้อัดเส้นทางหนึ่ง

ลักษณะและความสำคัญ

ลักษณะเด่น

- เป็นเมืองโบราณในสมัยทวารวดี ภายในกำแพงเมืองมีหลักเสมาหินทรายสมัยทวารวดีขี้อยู่โดยทั่วไป และเมืองนี้ยังไม่พบการดักลอบขุดค้นหรือขุดทำลายเคลื่อนย้ายของโบราณ ซึ่งทำให้โคหลักฐานการบักหลักเสมาแบบทวารวดีคือข้างเคียง
- ลักษณะโบเสมาเป็นแบบแผ่นหินทราย มีแผ่นหินขนาดใหญ่แผ่นหนึ่ง มีการสลักเป็นรูปโค้ง มีขอบเป็นหยัก ๆ ลวดลายบนแผ่นหินเป็นแบบทวารวดี และอีกแผ่นถูกเคลื่อนย้ายไปไว้ในศาลา มีลวดลายกนกที่สวยงาม
- เมืองชัยวานตั้งอยู่กลางทุ่งนาและมีป่าละเมาะล้อมหลัง จึงมีสภาพโดยทั่วไปร่มรื่นและเงียบสงบเป็นธรรมชาติ

3. วัดพระพุทธรูปทูลหวนคำ (โบราณสถานและศาสนสถานและธรรมชาติ)

ที่ตั้ง ตำบลอุบลรัตน์ อำเภออุบลรัตน์

การคมนาคมและสภาพเส้นทาง

จากจังหวัดขอนแก่นไปตามทางหลวงหมายเลข 2 (ขอนแก่น-อุดรธานี) ประมาณ 26 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายแยกเข้าทางหลวงหมายเลข 2109 ไปอีก 24 ไม่ว่างกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิโลเมตร อยู่ก่อนทางเข้าเขื่อนอุบลรัตน์ประมาณ 1 กิโลเมตร และแยกเข้าถนนราดยาง
ทางซ้ายมืออีก 800 เมตร ซึ่งเป็นถนนราดยางที่อยู่ในสภาพดี และมีถนนราดยางขึ้นเขา
จนถึงองค์พระอีกเป็นระยะทาง 900 เมตร การเดินทางจากตัวจังหวัดขอนแก่นจนถึงสถานที่
นี้ใช้เวลาประมาณ 40 นาที และมีรถประจำทางวิ่งรับส่งถึงสถานที่ การคมนาคมโดยทั่วไป
สะดวก

ลักษณะและความสำคัญ

ลักษณะเด่น

- เป็นวัดตั้งอยู่เชิงเขาภูพานคำ บนไหล่เขามีพระพุทธรูปนั่งสมาธิสีเขียวขนาดใหญ่
ใหญ่ สูงประมาณ 40 เมตร ประดิษฐานอยู่ ซึ่งสามารถเห็นได้เด่นชัดจากถนน และตรงกลาง
เนินเขามีพระพุทธรูปประดิษฐานอยู่ด้วย

- ภูมิประเทศโดยรอบ ๆ สวยงามเป็นธรรมชาติ โดยเฉพาะด้านซ้ายมือนั้น
สามารถมองเห็นอ่างเก็บน้ำเป็นทิวกว้างใหญ่สวยงามมาก

4. วัดอุบลมณฑลคีรีเขต (โบราณสถานศาสนสถานและธรรมชาติ)

ที่ตั้ง อำเภอมัญจาคีรี

การคมนาคมและเส้นทาง

จากจังหวัดขอนแก่นไปตามทางหลวงหมายเลข 2 (ขอนแก่น-นครราชสีมา)
ประมาณ 44 กิโลเมตร แล้วแยกเลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข 2057 ซึ่งอยู่ตรงข้าม
กับทางเข้าอำเภอนันทนบุรีผ่านอำเภอนันทนบุรีเข้าสู่อำเภอมัญจาคีรี และทางหลวงสาย 2057
นี้จะบรรจบกับทางหลวงหมายเลข 2149 ประมาณระยะทางไป 33 กิโลเมตร แล้วเลี้ยว
ซ้ายไปทางจังหวัดชัยภูมิอีกประมาณ 11 กิโลเมตร จึงแยกขวามือเข้าเส้นทางหลวงสาย
2284 อีกประมาณ 12 กิโลเมตร ถึงสถานที่นี้ หรือจากจังหวัดขอนแก่นไปตามทางหลวง
หมายเลข 2149 (ขอนแก่น-ชัยภูมิ) ประมาณ 70 กิโลเมตร แล้วแยกขวาเข้าทางหลวง
หมายเลข 2284 ได้เช่นกัน สภาพทางหลวงหมายเลข 2284 เป็นถนนลูกรังซึ่งมีสภาพปานกลาง
ส่วนถนนสายอื่น ๆ เป็นถนนราดยางสภาพค่อนข้างดี มีบริการรถเช่าจากตัวจังหวัดถึงวัดได้
สะดวก ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง หรือจะจ้างรถจากอำเภอมัญจาคีรีก็สะดวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ประกอบการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ลักษณะและความสำคัญ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะเด่น

- เป็นวัดตั้งอยู่กลางป่า มีเจดีย์สี่ห้ององค์ใหญ่อยู่ตรงกลาง ซึ่งลานหน้ามีพระพุทธรูปปางนั่งสมาธิประดิษฐานอยู่ รอบองค์เจดีย์เป็นระเบียงปูนและมีทางขึ้น 4 ด้าน รูปแบบขององค์เจดีย์เป็นแบบองค์พระปฐมเจดีย์ที่จังหวัดนครปฐม
- วัดนี้สร้างแบบศิลปกรรมสมัยใหม่และมีสภาพโดยรอบร่มรื่น เหมาะสำหรับการนั่งสมาธิที่สำส่นานและเป็นสถานที่พักผ่อนที่ดี

5. เขื่อนอุบลรัตน์ (แหล่งน้ำเก็บกักน้ำทางธรรมชาตินี้)

ที่ตั้ง ตำบลอุบลรัตน์ อำเภออุบลรัตน์

การคมนาคมและสภาพเส้นทาง

จากตัวจังหวัดขอนแก่นไปตามทางหลวงหมายเลข 21 (ขอนแก่น-อุบลรัตน์) ประมาณ 26 กิโลเมตร ถึงกิโลเมตรที่ 470-471 จะพบป้ายบอกเข้าทางหลวงหมายเลข 2109 ไปอีก 25 กิโลเมตร สภาทางหลวงหมายเลข 2109 ซึ่งเป็นถนนราดยาง ในฤดูฝนถนนค่อนข้างชำรุด จากตัวจังหวัดขอนแก่นมีรถบัสเล็กบริการรับ-ส่งผู้โดยสารถึงตัวเขื่อน

ลักษณะและความสำคัญ

ลักษณะเด่น

- เป็นเขื่อนกั้นน้ำเอนกประสงค์ ตัวเขื่อนตั้งอยู่ในพื้นที่ระหว่างเทือกเขาภูพานคำทำให้มองดูคล้ายเป็นเวียงน้ำที่สวยงามมาก และเป็นสถานที่เหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ
- มีบริการเรือเช่าเพื่อชมความงามของเขื่อนและบริเวณรอบ ๆ ทะเลสาบ
- มีความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทาง
- เป็นแหล่งผลิตปลาและสัตว์น้ำจืดแหล่งใหญ่ของภาคอีสาน

ประวัติความเป็นมา

เริ่มสร้างตั้งแต่ พ.ศ. 2507 และเสร็จเรียบร้อยเมื่อ พ.ศ. 2509 สิ้นค่าก่อสร้าง 423 ล้านบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าหญิงอุบลรัตนราชกัญญาฯ ไกลเสด็จไปทรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น และผู้รู้หรือผู้สนใจสามารถนำเอกสารนี้ไปใช้ได้โดยไม่จำกัดสิทธิ์ในกรณีที่มิใช่เพื่อการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตาม เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2509 ของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. บึงแก่นนคร (แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ)

ที่ตั้ง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

การคมนาคมและสภาพเส้นทาง

บึงแก่นนครตั้งอยู่ในเขตตัวจังหวัดขอนแก่น ติดกับถนนสายนิกรสำราญ และมีถนนรอบ ๆ บึงซึ่งเป็นถนนลูกรัง มีบางแห่งชำรุด มีที่นั่งรถประจำทางและรถรับจ้างจากตัวจังหวัดถึงสถานที่

ลักษณะและความสำคัญ

ลักษณะเด่น

- เป็นหนองน้ำกว้างใหญ่และสะอาด รอบ ๆ บึงมีคนไม่มรึ้นเป็นระยะเหมาะสำหรับการพักผ่อนมาก ในช่วงฤดูฝนน้ำในบึงจะมีระดับน้ำปริ่มฝั่ง ซึ่งทำให้บึงมีความสวยงามยิ่งขึ้น

- พืชบริเวณสนามเด็กเล่นทางทิศเหนือของบึงเป็นที่ประภษฐานอนุสาวรีย์ผู้ก่อตั้งเมืองขอนแก่น "เจ้าเพี้ยเมืองแพน"

- ใช้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลา เช่น ปลานิล

- มีความสะอาดและปลอดภัยในการเดินทางไปเที่ยว

7. ที่ทำการชลประทานหนองหวาย(แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ)

ที่ตั้ง อำเภอน้ำพอง

การคมนาคมและสภาพเส้นทาง

จากจังหวัดขอนแก่นไปตามทางหลวงหมายเลข 2 (ขอนแก่น-อุตรธานี) ประมาณ 30 กิโลเมตรถึงสถานที่ สภาพทางหลวงช่วงนี้มีบางแห่งชำรุดขรุขระเป็นหลุมบ่อ ใช้เวลาในการเดินทางจากตัวเมืองขอนแก่นถึงสถานที่ประมาณ 30 นาที มีรถประจำทางวิ่งผ่านทางหลวงหมายเลข 2 อยู่ตลอดเวลา

ลักษณะและความสำคัญ

ลักษณะเด่น

- เป็นฝายน้ำล้นและคลองส่งน้ำของกรมชลประทานซึ่งตั้งอยู่บริเวณริมทาง

หลวงหมายเลข 2 เหมาะสำหรับการแวะพักผ่อนระหว่างการเดินทางในช่วงขอนแก่น-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

อุตรธานี
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้